

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott**Tid:** Torsdagen den 15 september 2022 kl. 09:00-09.50**Plats:** Sfären, Kuben**Beslutande:** Charlotta Westerlund (S), ordförande
Ulrik Berg (M) tjänstg. ers för Solveig Granberg (C)
Ari Leinonen (S) tjänstg. ers för Andreas Sjögren (S)
Mehrana Bassami (S)
Ellen Ström (V)
Madelene Nord (M)
vakant**Övriga deltagare:** Se sidan två**Utses att justera:** Madelene Nord**Sekreterare:** §§ 26-32
Olov Häggström**Ordförande:**
Charlotta Westerlund**Justerare:**
Madelene Nord

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Sammanträdesdatum: 2022-09-15

Anslaget har satts upp: 2022-09-20

Anslaget tas ner: 2022-10-12

Förvaringsplats: kommunledningsstaben

Underskrift:
Olov Häggström

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Tjänstemän

Linda Gustafsson, övergripande planering

Annika Dalén, övergripande planering

Beslutsärenden

§ 26

Diariennr:

Val av justerare

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att godkänna dagordning och välja Madelene Nord (M) till justerare

§ 27

Diarienum: KS-2022/00517

JUSK yttrande på remiss: Länsöversäms suicidpreventiv strategi i Västerbotten

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att godkänna förslag till remissyttrande

Ärendebeskrivning

I samverkan mellan representanter från nio av Västerbottens kommuner och representanter från Region Västerbotten har ett förslag till länsöversäms suicidpreventiv strategi tagits fram som kommit på remiss för yttrande till Umeå kommun.

Syftet med strategin är att definiera gemensamma mål och strategier för ett långsiktigt suicidpreventivt arbete i Västerbotten med utgångspunkt i forskningsbaserad kunskap och Västerbottens förutsättningar. Strategin ska fungera som vägvisare vid samverkan på övergripande nivåer samt vara vägledande och stödjande i arbetet med lokala styrdokument, där strategins områden konkretiseras och prioriteras utifrån lokala behov och förutsättningar. Strategin innefattar en nollvision kring suicid som konkretiseras i fem målområden och tolv strategiska områden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, individ- och familjenämnden samt äldrenämnden har yttrat sig på förslaget till strategi utifrån sina verksamhetsområden.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ser positivt på att frågan lyfts och att en länsöversäms strategi för suicidprevention tas fram.

Strategin synliggör tydliga könsskillnader både vad gäller dödsfall i suicid, där två tredjedelar av de som dör är män, och vad gäller försök, där suicidförsök är vanligare bland kvinnor. I bakgrundsbeskrivningen (sid 7) står att *”Arbete med jämlikhet och jämställdhet är viktigt för det suicidpreventiva arbetet. Detta gäller såväl i det specifikt suicidpreventiva arbetet som i arbetet för att jämställd och jämlik hälsa.”*

Utskottet instämmer i denna utgångspunkt och ser det som viktigt att strategin synliggör nämnda skillnader. Däremot återspeglas detta inte i form av särskilda insatser som utgår från denna kunskap. Utskottet önskar därför se att de könsskillnader som lyfts ytterligare problematiseras och vägs in i de föreslagna åtgärderna på ett tydligare sätt.

Vad gäller sakinnehållet vill utskottet uppmärksamma den statistisk som nämns på sid 11, där det står att läsa: *”Suicid är den ledande dödsorsaken för män mellan 15 och 44 år och bland 45–65-åringar är suicid den vanligaste dödsorsaken för både kvinnor och män.”* I källan som hänvisas till (Suicide Zero, Fakta om självmord) återfinns enbart siffran som gäller män mellan 15 och 44 år, men inte åldersgruppen 45–65. Utskottet önskar att detta ses över för att säkerställa att strategin innehåller korrekt statistik.

Beslutsunderlag

Länsövergripande strategi för suicidprevention i Västerbotten

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Yrkanden

Ellen Ström (V) yrkar på bifall till tjänsteskrivelsens förslag

Propositionsordning som godkänns

Ordföranden finner att det finns ett förslag till beslut. Jämställdhetsutskottet beslutar att godkänna förslag till remissyttrande i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag.

§ 28

Diariernr: KS-2022/00587

JUSK yttrande på remiss: Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31)

Beslut

Jämställdhetsutskottet beslutar

att godkänna förslag till yttrande

Protokollsanteckning

Madelene Nord (M) och Ulrik Berg (M): Moderaterna delar inte utskottets farhågor kring utredningens del om att minska fusk och felaktiga utbetalningar. Moderaterna ser i stället positivt på att öka andelen särskilda kontroller och att myndigheten effektiviserar granskningarna, för att på så sätt kunna minska just felaktiga utbetalningar och minska fusk avseende VAB.

Ärendebeskrivning

Socialdepartementet har sänt utredningen Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31) på remiss där Umeå kommun är en av instanserna för yttrande. Kommunstyrelsen har sänt remissen till personalnämnden, för- och grundskolenämnden samt jämställdhetsutskottet.

Utredningens uppdrag var att göra en översyn av regelverket om den tillfälliga föräldrapenningen med syfte att modernisera, renodla och förenkla regelverket och göra det mer lättöverskådligt, framför allt för föräldrar, att minska utrymmet för fusk och felaktiga utbetalningar samt att stärka möjligheterna till kontroll. I översynen har utredningen haft som mål att bidra till ett mer jämställt uttag av förmånen.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Jämställdhetsutskottet ställer sig positivt till utredningens förslag för att förenkla och förtydliga regelverket, däribland att fler situationer än i dag ska ge rätt till tillfällig föräldrapenning, till exempel vid deltagande i möten med skola gällande barnets sjukdom eller funktionsnedsättning, vid medverkan i utredning hos socialtjänsten och vid vissa besök hos tandvården. Utredningen utgår ifrån ett tydligt barnperspektiv, vilket är positivt.

Utskottet vill särskilt lyfta de förändringar i regelverket som innebär en modernisering och anpassning till de faktiska levnadsförhållandena för många familjer idag. En sådan är till exempel att föräldrar kan ha samtidig rätt till tillfällig föräldrapenning i fler situationer än enligt nuvarande regelverk. För föräldrar som inte lever tillsammans kan det vara särskilt värdefullt att få samtidig information från läkare samt att delta i kurser om barnets tillstånd eller vårdbehov. I dessa fall kan det vid behov även finnas möjlighet för föräldrars partner i ombildade familjer som också vårdar barnet att få rätt till ersättning.

Vad gäller den andra delen i utredningens syfte, att minska utrymmet för fusk och felaktiga utbetalningar samt att stärka möjligheterna till kontroll ser utskottet risker med vissa av förslagen. Bland annat föreslås att Försäkringskassan bör ges i uppdrag att utöka andelen särskilda kontroller som genomförs före beslut om tillfällig föräldrapenning, till minst fem procent av de ansökningar som inkommer, en nivå som idag ligger på cirka en procent. I samband med detta föreslår även utredningen att Försäkringskassan bör få i uppdrag att ta fram en kostnadseffektiv och ändamålsenlig digital lösning för kommunikation med arbetsgivare. Utredningen lyfter här ett arbete med riktade kontroller baserade på riskprofilering som 2014 infördes som en del i myndighetens arbete att minska risker för felutbetalningar. Vid riskbaserade kontroller används olika metoder för att söka mönster i tillgängliga data när det gäller förekomst av felaktigheter, utifrån bland annat maskininlärning. Viss information kan tyda på en ökad förekomst av felaktigheter och kontrollerna kan i så fall i större utsträckning riktas mot personer som har flera av dessa egenskaper, med hjälp av så kallade riskprofiler. I utredningen nämns inget av de risker denna typ av maskinellt beslutsstöd

kan ha i form av så kallade bias i den data som systemet tränas på. Utskottet önskar därför en tydligare riskbedömning i utredningen som förslagsvis kan utgå ifrån de underlag som andra statliga myndigheter tagit fram kring jämställdhet och AI, däribland Vinnova och Jämställdhetsmyndigheten.

Bland utredningens övriga överväganden finns målsättningen att bidra till ett mer jämställt uttag av förmånen. Analysen lyfter bland annat att mäns nyttjande av VAB ökade under pandemin, men menar att detta indikerar att när behovet av vård av barn ökar innebär det att män tar en större del av dagarna. Utskottet menar att det i den analysen saknas ett synliggörande av att många av de mest personalintensiva yrkesgrupperna som klassades som samhällsviktiga återfinns inom kvinnodominerade sektorer såsom vård och omsorg och den inverkan detta kan ha haft på mäns uttag av VAB-dagar. Det förslag utredningen ger inom ramen för ovan nämnda målsättning är att målet att Försäkringskassan ska verka för ett jämställt användande av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning, i myndighetens regleringsbrev, även fortsättningsvis bör vara prioriterat. Utskottet menar att det utifrån utredningens uppdrag och analys hade varit önskvärt att se ett något tydligare förslag än det lagda på den här punkten.

Beslutsunderlag

Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31)

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Informationsärenden

§ 29

Diariennr: KS-2022/00759

Inställt sammanträde JUSK 10 november 2022

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Jämställdhetsutskottets sammanträde den 10 november 2022 ställs in då det inte finns några tjänstgörande ledamöter i utskottet detta datum.

Kommunfullmäktiges mandatperiod avslutas den 15 oktober 2022. Då jämställdhetsutskottet är kommunfullmäktiges utskott gäller det även JUSK:s ledamöter. Ledamöter till JUSK för den nya mandatperioden väljs i samband med att nämnderna tillsätts, vars mandatperiod inleds den 1 december 2022.

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Linda Gustafsson, jämställdhetsstrateg

Beslutet ska skickas till

Kommunsekreterare

§ 30

Diariernr: KS-2019/00188

Ärenden i kommunfullmäktige 2022 - januari till augusti

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Genomgång av beslut fattade i kommunfullmäktige mellan januari och augusti 2022 med fokus på förekomst/frånvaro av jämställdhetsanalys. Uppföljningen görs av motioner samt kommunövergripande strategier, program och policys.

Beslutsunderlag

JUSK uppföljning KF 2022

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

§ 31

Diariern:

kalendarium för hösten

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

- 1 oktober: Umeå pride, samling 12.00 Döbelns park
- 5-6 oktober: Genusperspektiv på litteratur, litteraturvetenskap och litteraturundervisning - Nationell ämneskonferens i litteraturvetenskap vid Umeå
- 15 oktober - 10 mars 2024: #METOO-utställning på Kvinnohistoriskt Museum
- 16 oktober på Fika/Väven 13.00 – 16.00: Feministisk fest kring Kropp och demokrati - om att ta plats i det offentliga rummet
- Riva hinder hösten 2022: utbildningsserie om våld i nära relationer och funktionsnedsättningar.
 - 5 oktober 9.30-11.30
 - 12 oktober 9.30-11.30
 - 26 oktober 9.30-11.30
- 17-23 oktober: Delaktighetsveckan, torsdag 20 oktober tema jämställdhet
 - 10.00-11.00 Stadigvarande boende för våldsutsatta
 - 13.00-15.00 Jämställd industri
 - 18.00-19.00 Guldstadens kvinno- och tjejjour

Beredningsansvariga

Annika Dalén och Linda Gustafsson

§ 32

Diariernr:

återkoppling arrangemang juni

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

- Föreläsning Kvinnohistoriskt museum, 22 juni: "På dagen 100 år sedan det inte hände - berättelsen om när kungens byst stal platsen från en ung flicka."
- 9-10 juni: The Gendered Landscape of European cities

Beredningsansvariga

Annika Dalén och Linda Gustafsson